

Samráðsgátt stjórnvalda, Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Arnarhvoli við Lindargötu

101 Reykjavík

Reykjavík, 21. mars 2022

Tilv.: Mál nr. 60/2022

Efni: Umsögn Eignastýringar fagfjárfesta Arion banka hf. um drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997, með síðari breytingum (gjaldmiðlaáhætta lífeyrissjóða, rafræn birting)

Vísað er til draga að frumvarpi til laga til um breytingu á lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, nr. 129/1997, með síðari breytingum (hér eftir „lögin“).

Að mati Eignastýringar fagfjárfesta Arion banka (hér eftir „Eignastýringar“) eru þær breytingar sem fram koma í frumvarpsdrögum afar jákvæðar og nauðsynlegar, bæði hvað varðar fjárfestingar erlendis, rýmkun og skýringu á heimildum til afleiðuviðskipta svo og birtingu sjóðfélagayfirlita og annarra upplýsinga með rafrænum hætti. Eignastýring gerir þó eftirfarandi athugasemdir:

Athugasemd við 1. gr. frumvarpsins (breytingu á 4. mgr. 18 gr. laganna)

Hluti af ábyrgri stefnu flestra lífeyrissjóða er umhverfisvernd og því er tilfærsla frá pappírskyfirlitum yfir á rafrænt form eðlileg framþróun. Að sama skapi er eðlilegt að gefa þeim sem það kjósa að fá yfirlit á pappírformi aðlögunartíma að breyttu fyrirkomulagi en eftir það sé lífeyrissjóðum heimilt að krefjast endurgjalds sem endurspeglar kostnað fyrir sértílvik.

Með vísan til þessa er breytingartillaga gerð þess efnis að sólarlagsákvæði og heimild til gjalddöku komi aftan við síðustu setningu greinarinnar (sjá breytingar í **rauðu**):

„Þó skal sjóðfélagi sem eftir því óskar fá gögn og upplýsingar á pappírformi sér að kostnaðarlausu **næstu þrjú árin frá gildistöku þessara laga en að því tímabili loknu er heimilt til að krefjast endurgjalds sem endurspeglar kostnað fyrir slíka þjónustu.**“

Athugasemd við c) lið 4. gr. frumvarpsins (breytingu á 36. gr. d. laganna)

Út frá jafnræðisjónarmiði er erfitt að sjá hvernig færa megi rök fyrir því að ekki gildi sömu fjárfestingatakmörkanir um alla lífeyrissjóði. Ákvörðunarvald þess efnis hvernig sjóðir kjósa að stýra sinni eignastöðu sinni er eðlilegt að liggi innan hvers sjóðs í samræmi við almennar heimildir. Nákvæm afmörkun á skuldbindingum lífeyrissjóðs sem jafngilda væntum lífeyrisgreiðslum hans til næstu þriggja ára eru háðar töluverði óvissu. Sem dæmi má hugsa sér aðstæður svo sem vænta verulega veikingu íslensku krónunnar eða hækkunar á erlendum mörkuðum, slæmar almennar horfur hérlendis líkt og í aðdraganda og kjölfar efnahagshrunsins 2008, þar sem framlagðar breytingar myndu takmarka fjárfestingamöguleika og áhættudreifingarmöguleika þeirra sjóða sem breytingin snerti. Til viðbótar má benda á að með auknum sveigjanleika í töku lífeyris, svo sem með sveigjanlegum lífeyristökualdri og möguleika á hálfum lífeyri eru áætlanir um lífeyrisgreiðslur til næstu þriggja ára háðar töluverði óvissu.

Með vísan til þessa er breytingartillaga gerð þess efnis að fella lið c) alfarið út úr drögum að frumvarpinu.

Sumir lífeyrissjóðir hafa þá uppbyggingu að skipta skylduiðgjaldi milli samtryggingardeildar og séreignar. Eðlilegt er í ljósi úttektarmöguleika og annars eðlis séreignar sem ekki felur í sér eiginlega skuldbindingu heldur eign hvers sjóðfélaga að hér sé orðalag skýrara og taki ekki til annars en þess hluta sem ráðstafað er í samtryggingardeild og greitt er úr henni.

Til vara er því gerð eftirfarandi breytingartillagan (sjá breytingar í **rauðu**):

„Þrátt fyrir leyfilegt hámark gjaldmiðlaáhattu skal **samtryggingardeild lífeyrissjóðs lífeyrissjóður** eiga eignir í sama gjaldmiðli og skuldbindingar sem jafngilda væntum lífeyrisgreiðslum hans til næstu þriggja ára.“

Athugasemd við 5. gr. frumvarpsins (nýtt ákvæði til bráðabirgða við lögin)

Um er að ræða breytingartillögu sem nær fram að ganga í litlum skrefum yfir langt tímabil. Líklegt má telja að á tímabilinu verði aðstæður misgóðar til frekari erlendra skrefa og eðlilegt þykir að horft sé til reglulegrar endurskoðunar á prósentustigum og tímabilum, út frá aðstæðum.

Að auki eru sjóðirnir ólíkir að uppbyggingu, s.s. hvað varðar fjárfestingastefnu, hvort þeir séu opnir eða lokaðir, hversu hátt hlutfall þeir hafa í erlendum eignum í dag svo og hvar þeir eru staddir í líftímaferlinu. Því má færa fyrir því rök að afar ólíklegt sé að þrátt fyrir breytingar á lagaheimildum um hámarksstöðu erlendra eigna muni lífeyriskerfið í heild hreyfa sig í átt að fullnýtingu erlendra heimilda og/eða í verulega stórum skrefum, sér í lagi til skemmri eða meðallangs tíma. Því ætti þó nokkuð meira svigrúm en lagt er upp með í frumvarpsdrögnum að gefnum aðstæðum að vera til staðar, bæði hvað varðar tímalengd svo og stærð skrefa.

Með vísan til þessa er gerð eftirfarandi breytingartillaga (sjá breytingar í **rauðu**):

„Þrátt fyrir 1. mgr. 36 gr. d. skal lífeyrissjóður fram til ársins 2024 hafa að lágmarki 50% af heildareignum sjóðsins í sama gjaldmiðli og skuldbindingar hans. Hinn 1. janúar 2024 lækkar lágmark skv. 1. mgr. 36. gr. d. í 489% og eftir það um ~~tvöð~~ prósentustig 1. janúar ár hvert, **endurskoðað að lágmarki á þriggja ára fresti fyrst 1. janúar 2027**, þar til lágmarkið nær 35% **í síðasta lagi** 1. janúar 2038.“

Virðingarfyllt,

Hjörleifur A. Waagfjörð,

forstöðumaður Eignastýringar fagfjárfesta Arion banka hf.